

Türi Rahvaleht

TÜRI PIIRKONNA NÄDALALEHT

1. august 2008 nr. 31 (694)

Ilmub aastast 1989

8 krooni

TÄNA LEHES

Kinorong peatus Türi
lk 3

Türi länne hoolitseb Olustvere mõisapargi eest
lk 5

Langes 52 aastat vana rekord
lk 6

TÜRI VALLAS

3. augustil kell 20.25 telekanalil TV3 reisisaade "Puhka Eestis". Saates tutvustatakse Türi valla vaatamis- ja huviväärsusi.

ILM

REEDEL on öösel vähese ja vahelduva pilvisusega olulise sajuta ilm. Päeval on pilvi rohkem. Kohati sajab hoovihma, on äikest. Öösel on 9...15, päeval 18...26 kraadi.

LAUPÄEVAL öösel on vahelduva pilvisusega ilm, päeval on pilvi rohkem. Kohati sajab hoovihma. Öösel on 10...16, päeval 16...23 kraadi.

PÜHAPÄEVAL on pilves ja vihmane. Sadu on kohati tugev ja paiguti on äikest. Öhtul saatel vihm, äike. Öösel on 10...16, päeval 16...20 kraadi.

ESMASPÄEVAL on pilves ja vihmane. Sadu on kohati tugev ja paiguti on äikest. Öösel on 10...16, päeval 16...20 kraadi.

ISSN 1406-6262

9 771 406 626 002

Tubli talutöö tõi tunnustuse

Jäened talupäevadel kuulutas talupidajate keskkliit traditsiooniliselt välja aasta parimad talud Eestis. Kolmanda koha vääriliseks tunnistati tootmistalude seas Põikval asuv Ennu ja Anne Nurga Põllema-Saare talu.

ANU BOLLVERK
rleht@tyri.ee

Põllema-Saare talu on piimatootmistalu, kus 130-pealisest karjast lüpsilehmi on 58 ja keskmine piimatoodang ühe lehma kohta 8400 kg aastas.

Kui Nurga noorpere Ennu emalt 1990. aastal talupidamise üle võttis, oli talul 31 ha maad ja kolm lehma. Täna on Põllema-Saare talul 173 ha maad ja 130 veist.

Nii peremees kui perenaine arvavad, et elu on talu kasvades pigem kergemaks läinud. „Alguses ei olnud meil mingit tehnikat, vanaraua hinna eest ostisime esimese T40,“ rääkis Ennu Nurk, kelle masinapargis on nüüd kombain ja neli traktorit.

Perenaine Anne ütles, et hommikul kell 5 pidi ta tõusma kolme lehma pärast ja peab nüüdki. Aga nüüd on kõik neli last suureks kasvanud ja nendest on talus palju abi. Pere vanim poeg, 27aastane Aigar elab ja töötab küll Tallinnas, aga tuleb ema sõnul alati talusse appi kui vaja.

Talus on õnneliku talitaja laut

Ennu Nurk rääkis, et talu pidama hakates ei olnud neil sellist mõtetki, et asi võiks nii suureks minna. „Esimese lauda tegime 11 lehmale ja seitsmele noorloomale. Siis ma mõtlesin, et püha jumal – mis siia sisse küll pannakse!“ lisas perenaine.

Uus laut sai talus valmis kaks aastat tagasi. Selle ehitamine oli perele parim julgustusk – pangalaenu võeti kopsakas ja Anne sõnul oleks terve pere võinud sattuda kuuse alla, sest tagatiseks pandi ka elumaja. „Juba enne lauda ehitamist ostsin kokku lihaveseid, juhuks kui piimatootmisega peaks midagi viltu vedama. Vana lauda kõik va-

Põllema-Saare taluperemehel Ennul ja -perenaisel Annel on suur abi neljast lapsest. Pildile jäid Evely koos pisitütrega Lisandra ja Simo.

hekäigud olid loomi täis,“ rääkis perenaine. Julgustükki tasus end aga ära – sel kevadel sai pererahvas kätte kauaoodatud toetusrahad Euroopa Liidust ja maksis suure osa laenust korraga tagasi.

Uues laudas füüsilist tööd peaaegu ei olegi, kõik on mehhaniseeritud. „Säreveres avati õnnelike lehmade laut, aga meil on õnneliku talitaja laut,“ naeris perenaine ja lisas, et uues laudas puudub vaid jõusöödaautomaat. „See olen ma hetkel ise,“ lisas ta naeratades.

Komisjon vaatas igale poole

Sellesse, et Põllema-Saare talul võiks Eesti parima talu konkursil edu olla, uskus kõige rohkem noorim perepoeg, 14aastane Simo. „Reedel lugesime taluliidu lehest, et konkureerivad tootmistalud on kuus. Siis ma ütlesin, et võime auhinna eest koostada ainult unistada,“ jutustas perenaine Anne. Simo aga oli kindel, et nende talu tuleb esimese kolme sekka.

Selleks ajaks oli kohapeal talu hindamas käinud kaheksaliikmeline komisjon, kes võttis arvesse pealüpsimise näitajate ka palju muud. „Nad käisid igal pool – vaatasid lauda, sõnnikumajandust, kartulipõldu ja ka koduõue. Kui toodang on hea, aga maja akende all vahavad nõgeseid, kes sind siis ikka tun-

KOMMENTAAR

REET LÄNKUR
Türi talunike liidu juhatuse esimees

Mul on väga hea meel, et Ennu ja Anne talu sai sel-

lise tunnustuse, sest talu elu ei ole kerge ja nende edumeelsete ja ettevõtlike noorte inimeste töö ja vaev väärrib tõesti avalikku tunnustust. Mina hindan neid väga sellepärast, et nad on suutnud talutöödesse ka lapsed kaasata ja neisse talupidamise pisikut süstida.

nustab,“ arvas perenaine.

Kõige suurem mure on talupidajatel ikka üks ja seesama – ei saa puhkust võtta. „Saaks mõneks päevaks kuskile minna!“ ütles perenaine ja naljatas, et ükski nende neljast lapsest ei ole abielus, sest pulmi ei saa pidada – vanemad ei saaks niikuinii tulla.

Pererahvas on küll õnnelikuks leidnud tubli asendustaluniku, kelle teenust on kaks korda proovitud ja rahule jäädud. Nüüd on talvisele puhkusele mõeldes plaanis osta väike traktor, mis võtab peale kaks heinapalli ja jagab need laudas laiali. „Siis saame asendustaluniku kasutada ka talvel, saab peremees natukenegi vabaks,“ arvas Anne.

Viimase kahe tehnikastuga on perenaine küll väga rahul. Murutraktoriga niitmiseks kuulub tal endise 2-3 päeva asemel nüüd vaid 2-3 tundi ja ATV-ga on hea eemal asuvat karjamaad elektrikarjust paika panna.

Tööd rabatakse hommikust õhtuni

Perenaine tunnistab, et talus on pikad tööpäevad paratamatud. „Mees teeb hommikust õhtuni põldu – kas künnab või külvab või pritsib vilja või niidab või teeb silo, koristab põhku,“ jutustab perenaine. Tema sõnul kulub mehel päevas talutöödele 12 tundi ja temal enesel neli. Enda kohustuslikuks talutööks, millest pääsu ei ole, peab ta lehmaliidust. „Aga tahad ju maja ümber silmailu ka. Ja marju ei saa ju põõsasse jätta. Ja lõunasöögi tegemine on maal ju ka suur töö, mis algab kartulipõllule minemisega. See pole linn, kus ostad lõunal karbitäie sooja toitu,“ rääkis Anne.

Sellele, kes talu tulevikuks üle võtaks, pererahvas veel ei mõtle. Õuel jookseb ringi aastane tütre tütar – viies põlv Põllema-Saare talus. „Kümme aastat jaksame veel ise talu pidada. Selleks ajaks on ehk linna läinud lastel linnaelust kõrgem,“ loodab perenaine.

SÕNUMID

Tutvustatakse Selveri planeeringut

11. augustil tutvustab OÜ Aarens Projekt vallavalitsuses Selveri kaupluse detailplaneeringu eskiisi. Vallavalitsuse planeeringuspetsialisti Ene Mägi sõnul on Tallinna Kaubamaja Kinnisvara AS-l olnud huvi Türi Selverit ehitada juba paar aastat. Lõpuks on leitud sobiv maa-ala ja krundi omanikuga ka kokkuleppele jõutud. Uus kauplus on planeeritud Türi Vaip OÜ ja kolledži vahelisele haljasalale.

Ene Mägi sõnul näeb projekt ette ka liikluskorralduse muudatuse, samuti muutusi haljastuses. „Kaduma läheb väike teeäärne puudesalu, aga planeering näeb ette ka uue haljastuse,“ ütles Mägi.

Eskiisi tutvustamise päevaks on Aarens Projekt lubanud teha ka 3D vaate. „Ehk õnnestub planeeringut ka ruumiliselt näha,“ avaldas Mägi lootust.

Türi gümnaasiumi direktoriks valiti Veiko Valang

Kolmapäeval kinnitas vallavalitsus Türi gümnaasiumi direktoriks kooli kehalise kasvatuse õpetaja Veiko Valangu.

Valang on lõpetanud Tallinna pedagoogilise instituudi ja on 19 aastat töötanud Türi gümnaasiumis kehalise kasvatuse õpetajana, neli aastat tagasi läbis ta direktorite koolituse.

Kooli senise direktori Reiu Sootla õnnesoovidele vastas Valang, et ta ei tea veel, kas direktoriks valimine on õnn või õnnetus. „Kuid töö tundub huvitav ja hea on töötada kollektiivis, kuhu ma olen peaaegu 20 aastat kuulunud,“ arvas Valang.

Türi abivallavanem Enn Mägi ütles, et Valangut ootab ees tõsine väljakutse, et tagada kooli igakülgne areng, õpetajate koostöö ning jätkata kooli hea maine hoidmist.

Türi gümnaasiumi direktori kohale kandideeris kuus inimest, kellest vestlusele tuli neli. Pärast kandidaatide ärakuulamist toimus valimiskomisjonis salajane hääletamine, kust Valang sai poolthälte enamuse. Uus direktor asub tööle 4. augustil.

